

ספר
דברי

ממרחש עלידי
הרב דוד צבי הופמן

דעת
אתר לימודי יהדות ורוח
www.daat.ac.il

הוצאת, נצח' תל-אביב
תש"ך תשכ"א

ספר דברים

DEUTERONOMIUM

עם פירושו של הרב דוד צבי הופמן

תרגום: צבי הר-שפר

כל הזכויות שמורות

נדפס בארץ ישראל

Copyright 1959

by "NEZACH", Tel-Aviv

דפוס הסוהמ"ז תל-אביב

ה ת ו ב ן :

(ח) השלטונות בישראל: השופטים, בית הדין הגדול והמלכות (פרק טז, יח—יז, כ) רפז—שמב

בית הדין הגדול
פרשת המלך
שא—שכו
שכז—שמב

(ט) הכהנים והנביאים (פרק יח, א—כב) שמב—שסג

(י) מצוות המוטלות על ההנהגה לשם הגנת חיי אדם
(פרק יט, א—כא, ט) שסג—תיב

ערי המקלט
פרשת עדים
הלכות המלחמה (פרק כ, א—כ)
פרשת עגלה ערופה
שסג—שעו
שעז—שצה
שצה—תו
תו—תיב

המצוות המיוחדות

(יא) מצוות המוטלות על הפרט (פרק כא, י—כה, יט) תיג—תפג

א) מצוות על חיי המשפחה (כא, י—כג) תיג—תכד
ב) מצוות האהבה לחבירו ולכל הבריות
(כב, יא—יב) תכה—תלה

ג) מצוות על קדושת הנישואין
(כב, יג—כג, ט) תלה—תמו

ד) מצוות שונות של קדושה ויושר
(כג, י—כד, כב) תמו—תסז

ה) מצוות שונות לקיום סדרי החברה האנושית,
ומצוות סיום למחות זכר עמלק (פרק כה) תסז—תפג

בי) סיום חלק המצוות שבספר משנה תורה, הבאת
ביכורים ושאר מתנות קדושות ותפילות מסוימות —
שנתחייבנו לאמרן בבית המקדש בשעת הבאתם
(כו, א—יט)

תפג—תצד

תצד—תצח

(ו) תוספת לנאום המצוות (פרק כז, א—ח)

ג. הנאום השלישי של ספר דברים, או: נאום הברית

(פרק כז, ט—ל, כ)

תצט—תקא

א) פתיחה לנאום הברית (כו, ט"י)

ב) מצוה מוסגרת: הוראה להכריז בפרהסיא על קללת

תקא—תקיב

עוברי התורה בצנעא (כו, יא—כו)

ה ת ו כ ז :

* * *

דברים אחדים מאת המתרגם

א—ח רבי דוד צבי הופמן זצ"ל — הרב ד"ר יוסף וולגמוטה
ט—טז רד"צ הופמן כפרשן המקרא — הרב ד"ר קלמן כהנא

הקדמה

יז הערה מוקדמת לספר דברים

יח—עט א. הנאום הראשון של דברים (פרק א, ו—ד, מ)

פא הבדלת ערי המקלט על ידי משה רבינו (פרק ד, מא—ג)

ב. הנאום השני של ספר דברים או: נאום המצוות

פב—פג 1) הכותרת לנאום המצוות (פרק ד, מד—מט)

פד 2) נאום המצוות (פרק ה, א—כו, יט)

פה—צד א) הקדמה לנאום המצוות (פרק ה, א—ל)

צו—צז ב) כותרת לנאום המצוות (פרק ו, א—ג)

ג) מצוות כלליות

צו—קי א) החלק הראשון של המצוות הכלליות (פרק ו, ד—ז, יא)

קי—קייט ב) החלק השני של המצוות הכלליות (פרק ז, יב—ח, כ)

קייט—קמה ג) החלק השלישי של המצוות הכלליות (פרק ט, א—יא, כה)

קמה—קמח ד) דברי פתיחה למצוות הפרטיות (פרק יא, כו—לב)

קמח ה) המצוות הפרטיות של ספר דברים (פרק יב, א—כו, יט)

קמט—קפט א) עבודת הקרבנות בארץ (פרק יב, א—יג, א)

קפט—רד ב) דיני מסית לעבודה זרה והמוסתים אליה (פרק יג, ב—יט)

רד—רכג ג) מצוות הקדושה (פרק יד, א—כו)

רכד—רלב ד) מעשר שני ומעשר עני (פרק יד, כב—כט)

רלב—רנה ה) שנת השמיטה, דיני עניים ועבדים (פרק טו, א—יח)

רנו—רסא ו) מצות בכור בהמה טמאה (פרק טו, יט—כג)

רסא—רעז ז) שלש הרגלים (פרק טז, א—יז)

נספח

רעז—רעט לא תחמוד ולא תתאוה

ג) המשך נאום־הברית, ברכה בשכר שמירת המצוות
וקללה בעון אי־קיומן (פרק כח)
ד) הנאום לעם הסמוך לאלות הברית (פרק כט)
ה) סיום נאום הברית

תקיב—תקלה
תקלה—תקנ
תקנ—תקנו

ד. נספח לנאום, וסיפור כתיבת התורה
(פרק לא, א—יג)

תקנו—תקסד

ה. שירת משה (ל"א, יד—לב, מז)
א) דברי פתיחה לשירה (לא, יד—ל)

תקסה—תקעד

צפחות :

התלמוד על שמונת הפסוקים האחרונים שבתורה
מצוות ספר דברים
הערות לפירושו של רד"צ הופמן לספר דברים
(מהגרא"א קפלן)

תקעז—תקסב
תקפג—תקצו
תקצז—תרג

* *
*

הננו נותנים בזה חלק ראשון מפירושו של הגאון ר' דוד צבי פרופ' הופמן זצ"ל לספר דברים בלה"ק. ספר זה נכתב במקורו בשפה הגרמנית ורבים השתוקקו לראות חבורו זה של הגהמ"ח בלשון המובנת לכל ישראל. הננו שמחים למלא משאלה זו.

ספר זה כולל גם פולמוס חריף של הגהמ"ח נגד מבקרי המקרא. הלן בזה הרהמ"ח בדרכי ראשונים אשר בכדי להשיב לטענות הכופרים הביאו מדבריהם וסתרו אותם בכדי לקיים „דע מה שתשיב לאפיקורס“. לצערנו הרב גם בימינו עדיין לא נעלמו מסיתי רבים ועל כן רואים אנו חשיבות רבה בסתירת טענותיהם.

•

מובעת בזה תודתנו להרב ד"ר קלמן כהנא שליט"א, אשר למרות סרדותיו המרובות בעיני הצבור לקח לו מועד לעבור על התרגום, להשוותו עם המקור, לשכללו ולשפרו. תשואות חן לו.

„נצח“

מכון ספרותי מסורתי

דברים אחדים מאת המתרגם

כבר נודמן לי להזכיר בהקדמת אחד מתרגומי, שאני רואה בתרגום מסוג זה מעין „קבוץ גלויות“. שכן הגיעה העת לקבץ את כל הניצוצות המפוזרים ולהכניסם לתוך ספרותנו המסורתית. על אחת כמה וכמה שמשפט זה מתאים לפרושיו של רבי דוד צבי הופמן ז"ל לספרי תורתנו הקדושה. הרב הופמן, שהיה חריף ובקי בכל מקצועות התורה וההלכה וידיו רב לו בכל ענפי המדע, בודאי ובודאי ראוי הוא שדבריו יתורגמו ויפורסמו בשפתנו הקדושה. ואכן הקדשתי למטרה זו זמן רב כדי לתרגם את פרושיו לספר ויקרא. אשר אחרי עמל רב זכיתי לראותם בדפוס. ועכשיו אנו מגיעים להוציא לאור בעברית את פרושיו לספר דברים.

מובן לכל מעיין, כי לא הרי הפרושים לספר דברים כהרי אלה שלספר ויקרא. בספר ויקרא יצא הרב הופמן מזוין ברוב ידיעותיו להלחם נגד תיאולוגים נוצרים ונגד בני ברית הכרוכים אחריהם ולהוכיח את מקוריותו ואחדותו של ספר ויקרא וכי הצדק עם חכמינו ז"ל בכל פרושיהם את המצוות שבספר התורה; ואילו בספר דברים מלחמה לו עם עקסגטים, גיאוגרפים ובעלי מדע הסטוריונים. והנה גם כאן יצא כגבור מנצח נגד מסלפי דברי תורתנו ומספיריה בודון או מחוסר ידיעה.

אני חושב, כי החרדים לכבוד תורתנו ישמחו כמוני לראות את דבריו, השופעים אמונה עמוקה וידיעה ענפה, מתורגמים ורואים אור בשפתנו הקדושה.

צבי הרי־שפר

צ י ו ן

לנפש המתרגם

הר"ר צבי שר"ב הר"שפר ז"ל

בן הר"ר יצחק אייזיק, שו"ב דליובוביטש

איש מדות, חסיד נלהב ומרביץ תורה, אשר חתר בכל כחותיו „לקבץ את כל הניצוצות המפוזרים“, אך לא זכה לראות בהתגשמות משאת נפשו במלואה, זרע בדמעה ולא קצר ברנה.

נאסף אל עמיו זקן ושבע ימים ביום ג' מנחם אב התשי"ט

ת נ צ ב " ה

*

יזכר לטוב חתנו כבנו, מכבדו בחייו ומכבדו במותו,

מר צבי לביהרי נ"י

אשר סייע בידו באונו והונו לבצוע משימתו הנעלה.